

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

<p>A szerkesztőség: Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOLLÁNYI ÖDÖN. Kiadó és laptulajdonos: LÓWY B.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér. Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetes lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyílt-tér: petsora 40 fillér.</p>
---	---	--

Szociálizmus.

A szociális kérdés élénken foglalkoztatja a társadalom minden osztályát. Korunk legfontosabb kérdése, azért irányul feléje a közfigyelem. Az emberek különböző egyéni természete érvényesül a szociális törekvések terén is és különféle széttagolódást idézett elő. Mint egyéb mozgalmakban, úgy itt is van mérsékelt, józanabb irányzat és van túlzó, végletekre hajló irányzat. A szociálizmus egyik irányzata, melyet szociáldemokráciának neveznek, erőszakos uton akarja a fennálló gazdasági viszonyokat megváltoztatni s azért törekvésüket méltán nevezik gazdasági forradalomnak. Ez bizonyára a túlzó, extrém irányzat, melynek diadalra jutása az emberiség történetében a katasztrófák számát szaporítaná. Ez irány hívei vidéki városokban is egymás után tesznek kísérletet gyűlések tartására, elvtársak toborzására.

Véleményem szerint vidéki városainkban munkásosztályunk gazdasági viszonyaiban nincs oly állapot, hogy az gyűlések tartását bárhol is szükségessé tette volna. Aranyhegyeket, mennyei boldogságot a földön, hiába ígérget bárki, bajokkal az embereknek mindig kellett küzdeniök és fog kelteni ezentul is. Cél nélkül való izgatás, a társadalmi osztályok közt ellen-

ségeskedés felkeltése, nem ismerhetők el jogos oknak gyűlés tartására. Ugy is elég sok izgátság történik, rakoncátlanságok, verekedések, még csak az hiányzik, hogy újabb bujtogatók jöjjenek a nyakunkra és oktalan beszédekkel élesszék a tüzet. Mi történhetik még? Az izgága elemek még jobban elhatalmasodnak, még inkább neki bátorodnak. És aki szenvedni fog, az a város békés, józan polgársága lesz. Általános a panasz a minduntalan előforduló botrányos események miatt.

Hazánkban a szociálizmus vallásellenes és hazafiatlan irányban indult meg. A szociáldemokrata párt felvette programjába, hogy a vallás magánügy. Es nem szűnik meg lapjaiban, röpirataiban izgatni a vallás ellen. Lehet-e rossz néven venni, ha a vallásához ragaszkodó község ily emberek kifakadásait és gyalázkodásait meghallgatnám akarja.

Magyar ember nem fajul el annyira, hogy megtagadja hazáját és nemzetét. Tudja megbecsülni az ősök érdemeit, kik hazát és szabadságot szereztek számára. Nem tekinti magát oly agról szakadtnak s hitványnak, hogy csak a hasznot keresse és becsülje, csak a pénz, a vagyon adja meg előtte az ember értékét. Szereti nemzeti nyelvét, szokásait, alkotmányos szabadságát.

Érzésében nem tud nemzetközivé sülyedni, hogy mindegy legyen neki a nyelv, az ország, az alkotmány, csak minél több legyen a haszon, a jövő-delem.

Tudja, hogy csak gyülevész, erkölcsi romlott, eszményi célokért lelkesülni nem tudó, valósággal az állatiasság szintjára sülyedt nép lehet nemzetközi, hazajáról, nyelveről, őseiről megfélekedző.

Mi viszi mégis a magyar munkásosztály oly nagy részét a szociáldemokrata eszmék zászlója alá? Talán kedves előtte a vallástalanság és a hazafiatlanság? Talán reméli, hogy ha vallását, hazáját megtagadja, akkor boldogabb lesz, bajai elmúlnak, a föld édenkertté változik? Talán akkor a föld munka nélkül fogja megteremni mindazt, ami az embernek élete fentartására szükséges? Talán akkor munkája bérének egy részét nem fogják adó s egyéb járandóság címén elkérni tőle? Nem hinném, hogy ilyesmit gondolnának. Hiszen a társadalom, bármiként rendezzék be, áldozatok nélkül, ingyen fenn nem tartható. Vagy talán nem is gondolnak semmit, csupán az újdonság izgere eredményekre, mutassanak oly hasznos eredményekre, melyek a szociáldemokrata jelszavak nélkül elérhetők nem volnának. Hiszen ami igazságtalan, annak megszüntetését követelhetik, ha vallásosak

T A P O L C Z A

Napsugár királyfi.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczaja.

Napsugár királyfi laszált a földre az ő ragyogó szép honából. Még pedig igen fontos okból. Hisz itt minden csupa kőd, sár, sötétség. Feleséget keresett a föld leányai közül, szép — fehér-lelkű leányt. Aranyos köntös fedte karsu termetét, arca rózsás, szeme kék; kék, mint a buzavirág, és a haja szőke, oh! mily szőke, mintha csupa napsugárból volna szőve.

Egy nagy város zibongó tömegében találta magát. Aranyos köntösét, ragyogó arcát nem bámulta meg senkisé, mert Napsugár királyfi, amint elvegyült a tömeg közé, szintén oly szürke, közönséges alakká vedlett, mint a többi járó-kelő. Elgondolkozott, amint lassan, lustán bandukolt az utcán, hogy vajjon hol keresse az ő jövendő mátkáját, azt a — fehér-lelkű leányt. „Eh, elmegyek a legmagasabb körökbe, oda, hol minden leány egy-egy fehér virág, tiszta lelke nem ismeri az élet küzdelmét, a hiuság vásárát, a nyomort . . .“

Ragyogó palota felé irányítá lépteit és amint a márvány előcsarnokba lépett, fényes világ-fivá változott, mellén gyémántos rendjelek csillogtak, rózsás arca érdekes sápadtságot öltött, arany sugarakból nőtt haja helyébe kicsit őszülő, fekete haj borította kopaszodó tarkóját. Az inasok szolgálatkészen kapták le nehez, prémes bundáját, a nagy szárny-

ajtok feltáruáltak és Napsugár királyfi belépett a terembe. A villamos csillárok vakító fényözönt bocsátottak az ünnepiesen felczomázott tömegre. Fényes toilettek, ragyogó gyémántok és szépséges asszonyok . . . Napsugár királyfi egy pillanatig szinte kábultan áll az ajtóban. A ház ura előzőkenyen sietett a külföldi diplomata elé, (mert Napsugár királyfi ily minőségben szerepel itt) és diadalmasan vezette a ház urnője elé. A ragyogó hölgy barátságos mosolylyal üdvözölte a királyfit, néhány szót váltott vele, majd leereszkedő kézmozdulattal elbocsátotta . . . Napsugár királyfi unott jarczczal fogadta a hol barátságos, hol kitüntető megszólításokat. Egy sarokban mint kicsiny madárkák ültek összeujva a fiatal leányok. A ház kisasszonya, a bájos szőke comtesse, legédesebb mosolyát pazarolta rá, aki feszült várakozással tüzte szemére monocliját, (mert ennek segítségével a lelkekbe látott.) Oh, mit látott? A légies, habos, fehér ruhán átütött a fekete lélek, a bájos szőke önző, számító, kaczer. Mellette egy fekete haju tündér, rózsaszínű selyembe burkolva. Meglebben a legyezője — a lelke — fekete, irigy, nagyravágyó, szivtelen. No! még egyet, azt az igénytelen, gyermekkarcsu kis babát, ki inkább bábuk közé való, mint a nagyok társaságába. Hátha, hátha annak a lelke fehér? Oh! borzalom, annak a lelke is romlott — fekete. Megcsalja azokat, kik legjobban szeretik, ártatlan gyermek meg mosolya képmutatás csupán, fényért, pompáért eladja a lelkét is . . . Elég, elég, itt nincs fehér-lelkű leány. Lejebb a polgárok közé. Ott az egyszerű légkörbe, hol nincs

pompa, ragyogás, a kísértést hirtől ismerik csak, talán ott találkozik fehér-lelkű leány? Napsugár királyfi, mint egyszerű hivatalnok szíves fogadtatást talált egy számtanácsos házában. Három szép lány sűrög-forog körülötte, kedvesek, szelídek mind. . . . Amint szemüvegét felteszi, mit lát? Tán a fehér-lelkű leányt? A legidősebb: csak gazdag akar lenni, bármilyen áron! A középső: férjhez menni óhajt, hogy kihez? mindegy, aztán övé a világ, csak fejkötő legyen a fején! A legifjabb: elégedetlen sorsával, a felsőbb tizezer közé szeretne tartozni, vagy a festett világ királynője lenni! Mindegy! Csak puha szőnyeg, gyémántok, selyemcipke, fogat, oh szinte elkábul bele. Mindhárom lánynak lelke fekete.

Lejebb száll . . . Egyet röppen, egyet lebben és . . . mint nyalka huszár tánczolja a toborzót a csárdában. A császár mundérja csak úgy feszül karsu termetén, a falu szépei dobogó szívvvel lesik, melyiket választja tánczra. A sarokban egy barna gyerek enyegleg a párjával, a szőke Zsuzsóval, ki a huszárgyerekre kacint. Napsugár királyfi föl-fogja a leány tekintetét, egyet csettent ujjával feléje. Zsuzsi ragyogó arczczal siet a huszár felé, ki átfogja karsu derekát és tánczol vele. Táncz után egy szál rozmaringot ad át a leánynak és a piros bársony pruszlikon át meglátja — fekete lelkét. Számító, a mátkáját nem szereti, a barna legény földesgazda, azért csalogatja, hitegeti, de bármely pillanatban kész őt elhagyni . . .

Napsugár királyfi szomoruan lépdel a zajos város utcáin. Elvesztette reménységét,

és hazafiak maradnak is. Sem a vallá-
sosság, sem a hazafiság nem követeli,
hogy igazságtalanságokat szó nélkül
tűrjenek s magukat kizsákmányoltatni
engedjék. — Rendelkezésükre állanak
azok az eszközök, melyekkel a mun-
kás és a munkaadó közötti viszonyt
igazságosan megállapíthatják. Érdekeik
istápolására alakítsanak szakegyleteket,
vagy ha oly kevesen volnának az
egy-egy szakmák munkásai, hogy külön
szakegyletek alakíthatók nem volná-
nak, tömörüljenek a legszámosabb tag-
ból álló szakmák vezetése mellett egy-
letté. Az egyesülés elég erőt adna ér-
dekeik hathatósabb védelmére. Minden
vallásellenes és hazafiatlan irányzatot
azonban kebelükből ki kell zárni. Nem-
zetünk alkotmányos fejlődése sok ha-
sonlatosságot tüntet fel az angol nép
fejlődésével. Ha a szociális kérdés
megoldásában is az angolokhoz köze-
litenénk, akkor a helyes megoldásnak
nagy reménye kecskethetne ben-
nünket, mert az angol munkások val-
lásosak és hazafiasak s a vallástalan
és nemzetközi irányzat közöttük hi-
vekre nem talál. Bizunk a magyar nép
józanágában, vallásosságában és ha-
zafiságában, hogy oktalan bujtogatók-
nak felülni nem fog.

Freidogus.

SZÓLÉSZET ÉS BORÁSZAT.

Felhívás,

**Magyarország Bortermelői, Borkereskedői
és Borbizományosaihoz!**

A legsúlyosabb viszonyok között szinlődő
magyar borgazdaság fejlesztésére, a borérté-
kesítés előmozdítására alakult a múlt évben
a Magyarországi Bortermelői és Borkereske-
dők Országos Szövetsége!

Ezen szövetségnek alig egy évi fennállása
óta kifejtett működését ecsetelnünk, szükség-
telen. Köztudomású, hogy Országos Szövetsé-
günk czéludatos, lankadatlan és önzetlen
tevékenysége máris mily eredményeket ért

nem talál fehér lelkű lányt a földön. Önző,
számító, nagyravágyó mind. . . Amint le-
horgasztott fővel halad tova, egyszerre csak
fényesen kivilágított palota előtt találja ma-
gát. Bemegy, körülnéz, vidám terefere, kacza-
gás közt bohó népség áldogál csoportokban.
Szinészek. Napsugár urfi jóleső melegséget
érez a szíve táján. Felteszi szemüvegét és
vizsgálgat. Suhogó selyemben, drága, prémes
bunában, kincset érő ékszerekkel megrakva
sietnek al a primadonnák, majd a kar szé-
pei mellette. Szinte összeborzad, amint a
lelkökbe néz . . . fekete, — fekete. Az elő-
csarnok már üres és Napsugár királyfi na-
gyot sóhajt, majd lemondó tekintettel fordul
az ajtó felé . . . ekkor, mintha valamely
belső erő kényszerítené, hátrafordul és —
egy ragyogó, szép fiatal leánykát pillant
meg, a ki a kapu felé siet . . . valamelyik
elkészt karénekesnő. No, még ezt az egyet,
az utolsót megnézem, hátha, hátha?

Napsugár királyfi elakadó lélekzettel bámul
a fiatal hölgyre. Hogyan? Itt a festett világ-
ban, hol minden sarokban ott leselkedik a
Kisértő, egy ártatlan leány.

Napsugár királyfi vette gyöngéden a fehér
lelkű leányt és elvitte magával, el, napsuga-
ras, szép honába, hol minden, minden tiszta,
ragyogó, illatos.

Davidovits Margit.

el Megvetettük a borgazdaság és borforga-
lom egészséges fejlődésének egészséges alap-
ját. Egy közös táborba gyűjtöttük Magyar-
ország bortermelőinek és borkereskedőinek
legtekintélyesebbjeit és ezen két egymásra
utalt tényezőnek érdekeit összeegyeztetve,
szüntelenül dolgozunk a magyar bor és ma-
gyar borkereskedelem régi jó hírnevének
helyreállításán, a borfogyasztás emelésén, a
magyar borhoz való bizalomnak visszanyeré-
sén, régi piacaink visszahódításán és újabb
piacok megszerzésén.

Az eddig elért eredmények serkentenek a
további munkásságra és tudatában vagyunk
annak, hogy valamint az általunk felmuta-
tandó eredmények arányában nőni fog a
Szövetségünkbe belépő tagok száma, ép úgy
fog e tagszám szaporodásának arányával lé-
pést tartani működésünk sikere is.

A borforgalom élénkítésére és a borérté-
kesítés megkönnyítésére igen czélszerű eszkö-
zök tartjuk a *borfogyasztás intézményét*, melyet
olyformán óhajtunk létesíteni és kifejleszteni,
hogy eleinte minden hónapban *borvásárt*
rendezünk, melyen Szövetségünk bortermelő
tagjai eladó borkészleteiknek mintáit bemu-
tatják a vásáron megjelenő borkereskedőknek
és borbizományosoknak, kik az egész ország-
ból beküldött bormintákból egy helyen válo-
gathatnak és így bevásárlásaikat sokkal egy-
szerűbben és könnyebben végezhetik.

A bortőzsde megnyitásával egybekötött
első borvásárt 1903. évi november hó 28-án
rendezzük a Magyar Kereskedelmi Csarnok
helyiségében (Budapesten, V. Szabadságtér
12.)

Országos szövetségünk csak a saját tagjai
részére rendezi ugyan a rendes borvásárokat,
de hogy intézményünk és működésünk helyes-
ségéről személyes meggyőződést szerezhese-
senek, elhatároztuk, hogy az első borvásáron
— kivételesen — az ország minden terme-
lője részt vehet.

Felhívjuk tehát Magyarország bortermelőit,
borkereskedőit és borbizományosait, hogy a
borértékesítés fejlesztésére hivatott és a ma-
gyar kormány által is támogatott első kísér-
letünk sikerét és ez által saját jól felfogott
érdekeiket is előmozdítani és a borvásáron
minél számosabban résztvenni sziveskedjenek.

Hazafias tisztelettel

Budapssten, (VI., Bajza-utca 26) 1903.
november hó 10-én.

**A Magyarországi Bortermelői és Borkeres-
kedők Országos Szövetsége.**

Tudnivalók:

1. A borvásár 1903. évi november hó
28-án délelőtt 10 órakor lesz megnyitva. A
vásár egész napon át tart. (Szükség esetén
meghosszabbíthatik a vásár tartama még egy
nappal.)

2. A borvásáron mint eladó részt vehet
minden magyarországi bortermelő, aki abbéli
szándékát az Országos Szövetség központi
irodájában legkésőbb folyó évi november hó
20-áig bejelenti. A magyarországi borkeres-
kedők és borbizományosok közül azonban
csak azok vehetnek részt a vásáron, kik az
Országos Szövetség tagjai.

3. Minden résztvevő köteles az eladásra
szánt borainak minden fajtájából 3-3 darab
félliteres mintaüveget bérmentesítve bekü-
ldeni és eladó borának mennyiségét, árát és
raktározási helyét bejelenteni, valamint azon
szőlőfajokat megnevezni, melyekből bora ké-
szült. A minták a tulajdonosok pecsétjével
ellátandók és legkésőbb folyó évi november
hó 23-áig beküldendők.

4. A beküldött mintákból az érdeklődő
vevők részére a vásáron egy-egy üveg lesz
kibontva. Ha a bor vevőre talál úgy ennek
is kiadatik egy lepecsételt minta, míg a 3-ik
üveg a szövetség irodájában visszatartatik
mindaddig, míg a vevő a megvett bort rend-
ben átvette. Az el nem adott borok mintái
a beküldők rendelkezésére állanak.

5. Minthogy a borvásáron történő vételek
és eladások azon kikötés mellett köttetnek,
hogy a minta az eladó bornak teljesen meg-
felel, — figyelmeztetjük a tisztelt eladókat,
hogy csakis oly mintákat küldjenek, melyek
az eladó borkészletüknek hű átlagát képví-
selik.

6. A mintát beküldő termelő, személyes
megjelenésében való megakadályozása esetére
akárkit, s így a Szövetség központi irodáját
is megbizhatja borainak eladásával.

7. A borvásáron kötött üzletek után a
szövetséget semminemű díj nem illeti.

8. Az összes vételek és eladások a szövet-
ség irodája által nyilvántartatnak. és közzé-
tételnek.

9. A bortőzsde ünnepélyes megnyitásának
programmja az utolsó héten lesz hirlapilag
közzétéve.

10. Az összes bejelentések, mintaküldé-
mények, tudakozódások stb.

**Magyarországi Bortermelői és Borkereske-
dők Országos Szövetsége Központi Irodája**
Budapest, VI. kerület Bajza-utca 26. czi-
mére küldendők.

A központi iroda mindenkinek szívesen
szolgál felvilágosítással és utbaigazítással.

KÖZGAZDASÁG.

A tarló hántás és az őszi szántás.

A mi magyarországi gazdálkodási rend-
szerünk roppant nagy hibája, hogy szántó-
földjeinket nem részesíthetjük kellő meg-
munkálásban, nem nevezetesen azokat, me-
lyeket tavasszal, akarunk bevetni. A talaj
termőképességének pedig elengedhetetlen kel-
léke, hogy a tél fagyja, a hóviz behatoljon a
talajba, hogy ezáltal az beeredjen, a mi
csak úgy lehetséges, ha a talaj mélyen fel
van szántva. Okszerű a talajművelés tehát
csak abban az esetben, ha aratás után le-
hetőleg azonnal tarlőhántást, ősszel pedig
mély szántást végezhetünk, amely esetben
tavasszal nem szükséges a földet újra
szántani, csak keresztül kasul jól megboro-
nálni, esetleg meggruborozni, s így a tava-
szi vetéssel is sokkal korábban végezhetünk,
a mi annak mindenesetre csak előnyére
válík.

A tarlőhántásra, a mi tudvalevőleg nem
mély szántás, azért van szükség, hogy a
mindenesetre nagy mennyiségben jelen levő
gyommagvakat alátakarjuk, hogy azok még
ugyanazon évben kikeljenek s az őszi szán-
tással megsemmisíthetők legyenek. Ha nyá-
ron és ősszel nem szántunk, akkor a mag-
vak csiraképességüket a következő tavaszig
megtartják, amikor aláforgatván, a talajt el-
gyomosítjuk. De a tarlőhántás azért is szük-
séges, mert ilyen módon az eső jobban be-
hatol s a napsugarak is jobban kifejthetik
érlelő hatásukat. Az őszi mély szántás pedig
egyrészt a már említett okok miatt, másrészt
pedig azért szükséges, hogy a gyökereket vert
gyomok teljesen kiirtassanak, ellenkezőleg
gyökereik életképességüket tavaszig is meg-
tartják.

Különösen a laza természetű talajon és
csapadékban szegény klíma alatt fekvő gaz-
daságoknak nem ajánlható az eléggé, hogy
az őszi mély szántást ne mulasztásuk el, mert
ha csak tavasszal szántanak — és akkor
minden esetre szántani kell — a talaj rend-
kívül kiszárad s épen ezért nem szabad
tavasszal az ősszel mélyen szántott terü-
leteket szántani, hanem csak boronálni ve-
tés előtt, mert a téli nedvesség így konzor-
váltatik legjobban. Csak ha nagyon gyomos
a talaj, szabad tavasszal ismét szántani, de
ez esetben is megfelelő az ősszel szántott
talajon a több testű eke munkája.

Általánosan ismert tény, hogy laza talajon
és esőtlen vidéken fekvő gazdaságokban a
tavasszal alkalmazott foszfortrágyák nem
oly hatékonyak, mint akkor, ha ősszel szó-
ratik ki, mert a talajban nincs elég nedves-
ség érvényesülésükhöz. A mint azonban ok-
szerű műveléssel biztosítjuk a téli nedvessé-
get, ezen trágyafélék is sikeresebben hasz-
nálhatók fel.

Ezért, a ki ilyen viszonyok között tava-
szal kívánja a mesterséges trágyákat fel-
használni, gondoskodjék előbb a talaj helyes
őszi megmunkálásáról.

A rétek trágyázása.

A rétek gondozása és trágyázása nálunk
még vajmi kevés gondot fordítanak, pedig
alig van talaj, mely a kellő gondozás és

trágyázást annyira meghálálná, mint a réttalaj, a melynek termést megkészszeretni egyáltalán nem tartozik a nehéz feladatok közé. A tapasztalat azt mutatja, hogy a rétek trágyázása azóta kezd általánosabb lenni, mióta a műtrágyák használata terjedőben van. Az istállótrágya kevésbé alkalmas rétrágyázásra, mert nem szántható alá, tehát csak az a kis része használható fel növényi tápláló anyagul, melyet az esővíz kimos és amely azzal a talajba leszivárog, a nagyobb része pedig teljességgel kárbavesz. Ellenben a műtrágyafélék por alakjában szórhatók szét, a csapadék által teljesen feloldatnak s így az egész kiszórt mennyiség növényi tápláló anyagul használható fel.

A réteknek különösen foszforsavra és kálira van szükségük. Ezek közül azonban a hol használják is műtrágyát — többnyire csak foszfortrágyát használják — pedig a káliumtrágyák a legtöbb esetben óriási természetbővellett eredményeznek. Nálunk is, külföldön is számos kísérlet bizonyítja ezt. Ujabb időben Franciaországban eszközöltetett számos kísérlet, melyek közül legalább egy-néhányat említek fel. Így pl. Trunban trágyázatlannal szemben ugyanakkor terület 1000 kilogramm foszforsav és 500 kilogramm káliumtrágyát kapott s ez utóbbi 3930 kilogramm szénával adott többet az előbbinél, 1400 kilogrammmal többet, mint az, a mely csak foszforral trágyázott. Madailanban 5850 kilogrammal adott többet, a foszfor és kálival a fentihez hasonlóan trágyázott a trágyázatlannal szemben s 2550 kilogrammal többet, mint a mely csak foszforral trágyázott.

És számos hasonló eredmény bizonyítja hogy a kálium hatása rétekre valóban szembevetendő, de nem szabad felednünk, hogy a foszforsavtrágyának elmaradnia nem szabad. Érdekesek ezen adatok azért is, mert azon talajok, melyeken a francia kísérletek végeztek, nagyon különbözők voltak és pedig meszes, homokos, agyagos, tőzeges talajok.

A magyarországi növénytermelési kísérleti állomás eddigi tapasztalata szerint a káli-foszfortrágya mutatkozik a legjövődelmesebb s leghasznosabbnak. Alkalmazására a hatás mindenkor feltűnő volt, nemcsak a termés mennyiségére de minőségére is. Különösen tőzeges rétekre ajánlható a káli-foszfatrágya, a mit különösen a kapuvári uradalomban végzett kísérletek igazolnak fényesen. A franciaországi kísérletek tehát csak megerősítik a káli-foszfortrágyák jelentőségét a természetes rétek megjavítását illetőleg. Mert ez már eddigi hazai tapasztalatainkból is kitűnik. De ugyancsak hazai tapasztalataink azt is bizonyítják, hogy sok esetben az egymagában használt foszfortrágya is a legjobb eredményt mutatta. Mielőtt tehát a műtrágyák általános használatát megkezdendők, kicsinyben tegyünk kísérletet, s a hasznosabb eljárásokat alkalmazzuk nagyban.

H I R E K.

Nyugdíjazás. A honvédelmi miniszter Ferenczy József csendőrszázados, a zalaegerszegi csendőrszárny parancsnokát saját kérelmére nyugdíjazta. A nyugalomba vonuló százados Zalaegerszegen sokáig működött mint szárnyparancsnok s ez idő alatt sok barátot és tisztelt szerzett magának.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Veisz Sámuel tapolczai lakos családi nevét „Vajdá-ra“ változtassa.

Képviselői beszámolás. A következők értesítés bocsájtott falragaszok útján ki: A tapolczai választókerület polgáraihoz! A kerület országgyűlési képviselője, Hertelendy Ferencz Tapolczán f. hó 21-én d. u. 3 órakor a Szentháromságterén. Balaton-Füreden folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor a templom-téren, számol be eddigi képviselői működéséről, a melyre a kerület választó polgárságát tisztelettel meghívja. Tapolcza, 1903 november hó. Megbízásból: Glazer Sándor.

Nyugdíjazás. Pochner Ferencz adótárnokot, a zalaegerszegi kir. állampénztár főnökét a pénzügyminiszter negyven évi szolgálat után nyugdíjazta. A nyugalomba vonuló adótár-

nok tipikus alakja volt a pontos és lelkiismeretes tisztviselőknél.

Tanítógyűlés. A sümegi járás tanítókörének választmánya legutóbbi gyűlésén Hirschler Soma alelnök bejelentette, hogy Etes Károly elnöki tiszterét lemondott. Minthogy az elnök lemondásához ismételt kérelem daczára is ragaszkodott, a választmány a jövő közgyűlésig Hirschler Soma alelnököt bízta meg az ügyek vezetésével. Az eltávozott Barabás Ernő helyébe pénztárossá Németh József sümegi osztálytanítót választották meg.

Kosárfonó. A földmivélsügyi miniszterium a sümegi kosárfonó tanfolyam költségeire 400 koronát adott a sümegvidéki gazdakörnek. A tanfolyam folytatása lesz a tavainak.

Halálozás. Jámor Samu a zalaegerszegi izraelita hitközség és a Chewra-kadischá titkára, életének 66-ik, buzgó és közhasznú működésének 33-ik évében, hosszas betegség után elhunyt. Áldás emlékére!

A tapolczai Asztaltársaság közgyűlése. Mint értesülünk, a tapolczai Asztaltársaság f. hó 22-én délután tartja évi rendes közgyűlést a Trattner-szállóban levő helyiségében.

Szaj- és körömfájás. A keszthelyi járás egész területén a heti- és országos vásárookra, a fellépett szaj- és körömfájás miatt a hasított körmü állatok behajtását megtiltották.

Vöröskereszt-egyesület tapolczai fiókjának választmánya Ley József szentszéki ülnök, plébános elnöklése mellett folyó hó 11-én délután 4 órakor a városháza tanács-termében gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy november hó 25-én tombolával egybekötött Katalin-estélyt rendez a Trattner szálló összes termeiben. A meghívókat nemsokára kibocsátják. Tombolatárgyak — jótékony célra való tekintettel — a választmány részéről hálás köszönettel fogadtatnak s dr. Kovács Vilmosné urasszonyhoz küldendők.

Meghívó. A tapolczai iparos ifjak „Önképző Köre“ 1903. évi november hó 15-én a kaszinó helyiségében táncszal egybekötött Rákóczi-ünnepélyt rendez. Belépő-díj: Személy-jegy 1 korona 20 fillér, család-jegy 3 korona. Kezdeté este 8 órakor. Fölülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Másolat. M. kir. posta távirtd igazgatóság Sopron. 24671 szám. Tek. m. kir. posta táv. igazgatóságának, Pécs. A tatai, ugyszintén, a Sopron, 1. kir. pt. hivatal mult hó 30-án illetve folyó hó 4-én egy-egy postautalvány-hamisítványt foglalt le, melyekre nézve a vizsgálat azt derítette ki, hogy azokkal mindkét helyen egy uriasan öltözött 30 év körüli barnás-szőke bajszú, barna-loden ruházatu és kalapos egyén követett el akképpen visszaélést, hogy a lefoglalást megelőző napon az esteli órákban egy kereskedőnél megjelent s ott azon czímen, hogy a posta-és távirtd hivatal már be van zárva, az utalványon kitétt összegre, illetve annak egy részére pedig az ugyanazon kereskedőnél leendő bevásárlás céljából sürgősen szüksége van, kérte, hogy az összeg neki részben készpénzben kifizetessék, részben pedig áruval egyenlítették ki. A kérelmet az érdekelt kereskedők mindkét helyen teljesítették s miután az utalványok hamisítványnak bizonyultak, az egyik kereskedő 35 koronával, a másik pedig 25 koronával károsodott. A személyleírás egyformasága, valamint azután ítélve, hogy mindkét utalvány a hamisításnak ugyanolyan jeleivel bír (aránytalan nagy kerületi bélyegző, kézi rajzzal készített hely és kelti bélyegző, mindkét utalványon a felvevő alkalmazott nevének azonossága stb.) határozottan az tételezhető fel, hogy mindkét visszaélés ugyanazon egyén által követett el. Sopron, 1903, november 5-én. *Borsitzky* s. k.

Vasuti korlátot kérünk. Értesülésünk szerint majdnem végzetes szerencsétlenség történt a tapolcza-keszthelyi vasutvonal Ederics állomásánál. Folyó hó 10-én az esti órákban, mikor tudvalevőleg sűrű köd ereszkedett le a vidékre, egy tapolczai köztisztviselő kocsin haladt a Szigligetből Edericsre vezető élénk közlekedésű uton. Az edericsi állomásnál semmi korlát, sem lámpa nincs azon a helyen, hol az ut a pályatestet keresztezi, a kocsi dűbörgésétől sem a vonat zakatolását, sem

fűtyöt nem hallották a kocsin ülők s így nem vették észre a vonat közeledését és csak különös szerencsének tulajdonítható, hogy szerencsétlenség nem történt, mivel majdnem elgázolta őket a vonat. Mindenesetre leghelyesebb lenne a bekövetkező szerencsétlenségnek megfelelő óvintézkedéssel elejét venni.

A Török sorsjegyekről. Mint a kaposvári Schapringer-féle bankház értesít bennünket, — a Török sorsjegyek tulajdonosait kelleme meglepetés érte. Ugyanis tudvalevőleg ezen sorsjegyek 1876. óta nem kamatoznak és csak most jutott a porta azon helyzetbe, hogy a már értéktelennek hitt szelvényekre ismét némi kamatot fizethet. Bővebb felfüggesztést ez irányban a fent említett bankcég kaposvári fiókja nyújt.

Öngyilkosság. Valóban ijesztő módon szaporodik azok száma, kik megunva az életet, önként dobják el azt maguktól. Alig jelenik meg lapunk, melyben nem kellene beszámolnunk egy-egy öngyilkosságról. Folyó hó 9-én délután 1 órakor Sásdi József 41 éves fuvaros vált meg önként az élettől. Fuvarban volt s állítólag a pénzt, amit keresett, valamelyik koresmában elköltötte. Felesége emiatt szemrehányást tett neki, amin annyira megharagudott, hogy feleségét meg akarta verni. Ez segítségért futott s mire mások kíséretében hazatért, férjét felakasztva találta. Özvegyet s három gyermeket hagyott hátra.

Egyszerű jó szer hordók tisztítására. A hordókat és egyéb faedényeket vízzel teletöltjük, amely vízde előbb lisztet vagy korpát keverünk. Az így megtöltött hordókat aztán addig hagyjuk állva, míg az erjedés be nem következik. Akkor aztán a hordókat vagy faedényeket a közönséges módon megtisztogatjuk és így nem csak kifogástalanul tiszták lesznek, de elzeszítenek minden kellemetlen szagot, még a penész szagot is.

Tűz. Zalaapátban az apátság kaszálóján a mult hét folyamán egy nagy kazal szena meggyuladt. A tüzet azonban még idejében sikerült eloltani s így nagyobb baj nem történt.

Vadászati jog ellenőrzés. A pénzügyminiszter olyan rendeletet adott ki a minap, a melynek aligha fognak örülni azok, kik vadászati engedelem nélkül járnak vadászni. A rendelet szerint az állami csendőrség, pénzügyőrség, továbbá a közigazgatás rendőri közegeit arra utasították, hogy a szemmel láthatólag vadászarta menő, vagy vadászatról érkezéskor a vadászati jegy felmutatását követeljenek és a város belterületére behozott vadak után a fogyasztási adóbárczákat csak azok részére állítsák ki, akik a vad jogos elejtését igazolni tudják. Azoktól a vadászoktól, akik vadászati jegyet nem váltottak, nemcsak az elejtett vadat kobozzák el, hanem ellenük jövedéki kihágás czímen a hivatalos eljárást is megindítják.

Öngyilkosság. Pap Imre kapolcsi lakos folyó hó 10-én fölakasztotta magát. Öngyilkosságának oka folytonos betegeskedése volt.

Felolvasó délutánok. A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör igazgatótanácsa legutóbb tartott ülésén Csóti Márk szakosztályi elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a városnap délutáni felolvasásokat ismét rendszeresíti. Az ének- és egyéb szórakoztató számokkal egybekötött felolvasásokat csekély belépti díj mellett két hetenkint a városháza dísztermében tartják. Az első felolvasó délután f. hó 15-én lesz.

Furfangos csaló. A mult hét egyik napján Berta Gyula helybeli vendéglőshöz egy jól öltözött vendég állított be és szobát kért. A közös ebédlőben érkezett, ivott is, aztán kifizette költségét s visszavonult a részére fentartott szobába. Mily nagy volt Bertáék meglepetése, midőn reggelre kelve, a vendég szobáját üresen találták. A dolog gyanusnak tűnt fel, kutatni kezdtek s meglepetéssel vették észre, hogy a vendég szobájában levő szekrénynek a teteje fel van feszítve — bizonyosan, hogy ne legyen oly gyorsan észrevehető, az ajtót sértetlenül hagyta — és hiányzott abból egy öltözet téli ruha és egy bársonybéllésű télikabát, mit a furfangos tolvaj elemelt. Berta kára mintegy 200 korona. A csalót keresik.

4.

A KÖZSÉGHÁZABÓL.

Meghívó.

Tapolcza nagyközség képviselő testületének 1903. év november hó 16-án délután 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére.

Horváth Jenő
községi jegyző.

Glazer Sándor
községi bíró,

Tárgysorozat:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése.
2. Beck Lenárdné segélykérvénye
3. A községi közdülő utak megnevezése.
4. Alispáni leirat az osztatlan erdőnek a m. kir. földmivelésügyi miniszterium adóterület nyilvántartási törskönyvében a községről a volt urbéresekre történt kiigazítási tárgyában.
5. A zalaegerszegi csendőrszárnyparancsnokság felhívása, hogy a község a helyi csendőrség elhelyezésére 800 korona évi lakbér mellett 1904. évi márczius hó 31-étől kezdődőleg megfelelő helyiségről, — a csendőrségnek különbeni egyik szomszédos községbeni elhelyezésével szemben — gondoskodjék.

Folyó ügyek.

Két tag kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére.

PIACZI ÁRAK

az október 27-iki hetivásáron.

		korona
Buza	50 kilóként	7.40—7.50
Rozs	" "	5.70—5.80
Árpa	" "	6.—6.20
Zab	" "	5.40—5.50
Tengeri	" "	6.20—6.50
Bükköny	" "	5.—5.25
Burgonya asztali	" "	3.—4.50
Takarmány burgonya	" "	1.50—2.
szalmazsupp párja	" "	0.40—0.44

Vasuti menetrend.

Tapolczáról indul Zala-Egerszeg Kis-Czell-felé	4 óra 42 p. regge
" Kis-Czell Győr Budapest Bécs	9 " 28 " délelőtt
" " Győr Budapest Bécs	5 " 14 " délután
" " Keszthely-felé	4 " 36 " reggel
" " " "	9 " 40 " délelőtt
" " " "	5 " 36 " délután
Tapolczára érkezik Budapest-Bécs és Győr és Kis-Czell felől	9 óra 25 p. délelőtt
Bpest Bécs Győr	5 " 10 " délután
Zala-Egerszeg	9 " 31 " este
Keszthely-felé	9 " 13 " délelőtt
" " "	4 " 54 " délután
" " "	9 " 22 " este

APRÓ HIRDETÉSEK.

Foulard-selyem

bluzokra és ruhákra, méterenkint 60 kr. tól 3 frt. 70 kr.-ig. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. 2

Henneberg selyem-gyár. Zürich.

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utca. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát úgy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorok-

ból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, úgy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

STIGLITZ ÁRMIN
órás- és aranyműves
Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgál, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármin.

Egy csinosan butorozott külön bejárati szoba, egy vagy két ur részére kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

FOGAK

és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves
Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házbau.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: **permetező**k, **szénkénegezők** **porozók**, **lepkefogó** lámpák — továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekben**, azonkívül állandó nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaskereskedése Tapolcza.

FÜLÖP GÉZA

kádár Tapolczán.

Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: **hordókat**, **kádakat**, úgy egyéb **pinche-eszközöket**.

Állandóan raktárt tart ezen cikkekben.

Javításokat jutányosan elfogad.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázolást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

LÖWY B. könyv és papirkereskedésében Tapolczán.

Egy jó házból való fiu tanoncznak

felvétetik

Schwarz Géza
kádármesternél, Tapolczán.

CSILLAG FERENCZ

czipész mester

TAPOLCZA

Fő-utca (Gold-féle ház.)

Készít divatos **uri**, **női** és **gyermek-lábbeliket**. — valamint **fájós lábakra** (orthopäd) **czipőket** — csinos és tartós kivitelben.

Javítások gyorsan és pontosan teljesítenek.

HIRDETÉSEK.

Fogorvos

Dr. Kóródi Simon

szeptember 1-től állandóan rendel

Tapolczán

kivétel nélkül minden **vasárnap** és **csütörtökön** Steiner Lipót ur házában délelőtt 9-től délután 5 óráig.

14—20

Ungar Ignác és fia Kassa

Kassai Magpergetője

vesz mindennemű

Tobozokat, (Zapfen) **tölgymakkot**, **vadgesztenyét** stb. stb.

Elad

mindennemű **magvakat**, **tölgymakkot**, **vadgesztenyét** stb. stb.

Ungar Ignác és Fia

kassai magpergetője.

Kassa.

2—3

Tüzifa eladás.

- I. Bükkfa házhoz szállítva 33 kor.
- II. " " " 29 "
- I. Cserfa " " 32 "
- II. " " " 28 "

Egészséges, száraz, szép 100 m/m,
I-ső osztályú bükkhasábfát korona 130.—
II-ik " " korona 125.—
szállít bérmentve a tapolczai vasut-
állomásra

FRANK BENRÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

MAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR.
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR.

Használati utasítás
minden üveghez
mellékelve van.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III. 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmire zsebórába új rugó helyezése 40 kr.
Mindeni vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapációra nick.
keltokban 36 órai járással 2 frt. 30
8089. sz. valódi ezüst pánczélláncz 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedél 5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm.
magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Sziveskedjek nevre és házzámomra 75 B,
pontosan figyelni.

Ne vegyen senki
hangszert
mig

Reményi Mihály

mű-hangszerezés

legujabb képes árjegyzékét át nem oivasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,

Király-utca 44/I. sz.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle

„Viktória”
tyukszem
kenőccsel

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál;

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Rum, Cognac, Szilvorium,

likőrök, likőrkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag 1/3 sőt 1/4 részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.

Eszenciák és Kompozíciók gyára.

A szénkénegezési idényre!

Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű
es legtartósabb

SZÉNKÉNEGFECSKENDŐ

az

„EGYSZERŰSÉG”

Kosinszky Viktor igazgató szabadalmazott szénkénegefecskendője.

kizárólagos gyártása és eladása:

SCHOTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPESTEN, Andrássy-ut 2.

A szénkénegefecskendők ellenőrzésére szolgáló mérőhenger ugyanitt kapható. — Bő ismertető leírást és utmutatást a gyéritő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palaczk 5 korona 1/2 palaczk 2-60
10 palaczk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SÄTTLER JÖZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papir kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legújabb irodalmi termékekből, ifjúsági és diszművekből. Imakönyvek minden vallásfelekezeti részére.

Író és rajzszerkek nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjegyzőségek részére.

Megrendelek: pecsétnyomókat és ruggyantabélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZETEMBEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmű iparával.

L Ö W Y B.

könyv- és papirkereskedő, Tapolezán.

Legjobb és legolcsóbb

szőlőtrágya

a kőbányai szárított hízósertéstrágya.

Felülmul minden egyéb trágyafélét!

Számtalan előkelő birtokos és elsőrangú szakembertől megvizsgálva és kitűnőnek elismerve.

Helybeli raktár:

Kohn Mór, szállitónál.

Kapható a

Budapest-Kőbányai Trágyaszárító-gyártól,
Budapest, IX. Üllői-ut 21.